

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 listopada 2017 r.

sprawy **M. Ś.**

oskarżonego z art. 191 § 2 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 31 marca 2017 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 26 września 2016 r.,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

**2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
oskarżyciela posiłkowego A. W..**

UZASADNIENIE

M.S. został oskarżony o to, że w okresie od stycznia 2006 r. do 3 kwietnia 2006 r. w [...] przy ul. C. kierował groźby karalne wobec A.W. w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności na rzecz H. S.w wysokości 30.000 zł i 20.000 USD, tj. o czyn z art. 191 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 26 września 2016 r., , Sąd Rejonowy w [...] uniewinnił oskarżonego M.Ś. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

We wniesionej na niekorzyść oskarżonego apelacji pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego A.W., zaskarżając wyrok w zakresie uniewinnienia i kosztów procesu, podniósł zarzut rażącej obrazy przepisów postępowania (art. 2 §

2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.) mającej decydujący wpływ na treść orzeczenia, a polegającej na: dokonaniu ustaleń faktycznych w zakresie rozstrzygnięcia o winie oskarżonego M. Ś. z rażącym przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez dalece niedostateczne uwzględnienie zasad logiki i prawidłowego rozumowania oraz wskazań doświadczenia życiowego przy ich ocenie, z zaniechaniem uwzględnienia istotnych okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, czynieniu ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie wbrew zasadom logiki i prawidłowego rozumowania oraz dopuszczeniu się przy ocenie dowodów istotnych błędów natury faktycznej i logicznej, nie uwzględnieniu przy ferowaniu finalnego rozstrzygnięcia w sprawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, które to uchybienia przejawiały się m.in. w:

- daniu wiary wyjaśnieniom oskarżonego M.S., co do kluczowych dla rozstrzygnięcia okoliczności, w następstwie błędnego uznania ich za logiczne, spójne i konsekwentne, a przede wszystkim na skrajnie nieuprawnionym przyjęciu, że znajdują one potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym (str. 10 uzasadnienia);

- daniu wiary zeznaniom A.W. i T. W. jedynie częściowo i to jedynie w zakresie okoliczności drugorzędnych dla końcowego rozstrzygnięcia, w następstwie błędnego wyeksponowania drobnych rozbieżności w ich depozycjach;

- nieuprawnionym powołaniu się na ich sprzeczność z wyjaśnieniami oskarżonego i zeznaniami H. S., a także zupełnie błędnym i dowolnym przyjęciu, że A. W. i T. W. przedstawili wykluczające się wersje zdarzenia (str. 31 uzasadnienia) oraz niepełnym respektowaniu wniosków opinii psychologicznej dotyczącej zeznań T. W. - co finalnie doprowadziło do błędnego uwolnienia oskarżonego od odpowiedzialności karnej w zakresie zarzuconego mu czynu.

Podnosząc powyższe zarzuty pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k., art. 437 § 1 i 2 k.p.k. i art. 454 k.p.k., wniósł o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 31 marca 2017 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Nie zgadzając się z orzeczeniem Sądu Okręgowego pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł w sprawie kasację, zaskarżając wyrok Sądu odwoławczego w całości na niekorzyść oskarżonego M.S. i zarzucając mu, w oparciu o art. 523 § 1 i 3 k.p.k. i art. 526 § 1 i 2 k.p.k., rażące naruszenia przepisów postępowania (art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.), a polegające na :

1) rażąco błędnym uznaniu, że zarzuty naruszenia przepisów postępowania podniesione przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego w apelacji są niezasadne:

- w zakresie naruszenia art. 2 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k.- z uwagi na wysoki stopień abstrakcji normatywnej zarzuty te nie podlegały, zdaniem Sądu Odwoławczego, jakiejkolwiek racjonalnej weryfikacji;

- w zakresie naruszenia art. 7 k.p.k. z uwagi na to, że w ocenie Sądu Okręgowego „przyjęte przez Sąd *meriti* założenia dowodowe nie spełniały oczekiwań skarżącego”;

- w zakresie art. 410 k.p.k. z uwagi na to, że zdaniem Sądu Odwoławczego „do rekonstrukcji faktów nie posłużyły Sądowi dowody preferowane przez autora apelacji”;

2) rażąco wadliwym ustaleniu, z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, że:

- świadkowie A. W. i T.W. przedstawili w toku postępowania wersje wzajemnie się wykluczające i ewidentnie ewoluujące w kierunku coraz większego obciążania oskarżonego i hiperbolizujące jego negatywne zachowania;

- brak było podstaw do zakwestionowania wiarygodności wyjaśnień oskarżonego M.S., gdyż zdaniem Sądu Okręgowego, zostały one potwierdzone innymi dowodami, a nadto brak było wiarygodnych dowodów przeciwnych, które to uchybienia finalnie doprowadziły do zaaprobowania przez Sąd Odwoławczy wyroku uwalniającego oskarżonego M.S. od odpowiedzialności w sprawie.

W następstwie tych zarzutów pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o uchylenie skarżonego wyroku Sądu Okręgowego w [...] oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w [...] i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Postępowanie sądowe w rozpoznawanej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami wymienionymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować, jako rażące naruszenie prawa, mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku. Tylko bowiem w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa, czy to materialnego, czy procesowego, zgodnie z treścią art. 523 k.p.k., możliwe jest wzruszenie prawomocnego orzeczenia w drodze nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja. Podnoszone w kasacji zarzuty muszą więc wskazywać na rażące naruszenie prawa, do którego doszło na etapie postępowania odwoławczego.

Na wstępie wskazać należy, że zarzuty kasacyjne są *de facto* powtórzeniem zarzutów podniesionych przez pełnomocnika w apelacji, które to Sąd Okręgowy, stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał, dlaczego uznał je za niezasadne. Niejednokrotnie Sąd Najwyższy zajmował stanowisko, że powtórzenie w kasacji argumentacji prezentowanej uprzednio w apelacji może być skuteczne tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozpozna należycie wszystkich zarzutów i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2014 r., sygn. II KK 180/14, LEX nr 1488796). O obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można więc mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym (w ogóle się do nich nie odniesie), zaś o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. - gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji, tj. sąd uznaje za zasadne albo niezasadne, bez wyjaśnienia swojego stanowiska, względnie argumentacja ta będzie zawierała braki (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. V KK 278/13, LEX nr 1422129).

W opisanej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca, przez co wydaje się uprawniony pogląd, że autor kasacji, pod pozorem rzekomego wadliwego rozpoznania zarzutów apelacji, jak również poprzez wysuwanie dodatkowych uwag odnoszących się do stawianego zarzutu, chce poddać kontroli Sądu kasacyjnego merytoryczną treść prawomocnego wyroku. Sąd odwoławczy, dzieląc stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie oceny osobowych źródeł dowodowych, w tym zwłaszcza wyjaśnień oskarżonego i zeznań świadków A.W. i T. W. podniósł, że właśnie treść zeznań tych ostatnich, z uwagi na niekonsekwencję w przedstawianej przez nich wersji zdarzeń, co więcej, dostrzeżone sprzeczności oraz tendencyjność w treści kolejnych zeznań, uniemożliwiała przyjęcie jednej wiarygodnej wersji zdarzeń. Jak zasadnie zauważył prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, szczegółowa analiza wersji zdarzeń przedstawionych w kolejnych zeznaniach przez A.W. i T. W., a dotycząca zwłaszcza: daty zajścia, okoliczności rozmowy telefonicznej co do terminów spotkania i spłaty długu, liczby osób rozmawiających przez domofon i zachowania tych osób na klatce schodowej, treści „gróźb” zawartych w zeznaniach oskarżyciela posiłkowego, nie mogły, wbrew sugestiom skarżącego, świadczyć o istnieniu podstaw do kwestionowania wyjaśnień oskarżonego.

Podniesienie w kasacji zarzutu rażącego naruszenia art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., zaliczyć należy do nieporozumień, albowiem:

– dokonana ocena materiału dowodowego jest obiektywna i w żadnej mierze nie może być uznana za ocenę dowolną, zaś wskazywanie w kasacji na rażące naruszenie art. 2 § 2 k.p.k., jest niczym innym, jak kwestionowaniem prawdziwości dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych, które z kolei nie mogą być przedmiotem kasacji. Przypomnieć nadto należy, że przepis art. 2 § 2 k.p.k. nie może stanowić podstawy zarzutu kasacyjnego, ponieważ zawiera jedynie ogólną dyrektywę postępowania, a nie nakazuje ani nie zabrania konkretnego zachowania organowi postępowania. Realizacja zawartej we wskazanym przepisie zasady zagwarantowana jest treścią konkretnych przepisów procesowych, co oznacza, że skarżący, chcąc wykazać naruszenie zasady prawdy materialnej, winien wskazać na owe konkretne przepisy, zachowanie tej zasady gwarantujące;

– także przepis art. 4 k.p.k. formułuje ogólną zasadę procesową i aby trafnie podnieść zarzut jego naruszenia, skarżący wskazać powinien na obrazę konkretnego przepisu (lub przepisów) postępowania gwarantujących przestrzeganie zasady obiektywizmu;

– jak wynika z lektury uzasadnienia Sądu odwoławczego zarzut obrazy art. 7 k.p.k. był już podnoszony w apelacji i został on należycie rozpoznany; podkreślić należy, że Sąd odwoławczy nie czynił nowych ustaleń faktycznych i nie oceniał też na nowo dowodów;

– odnosząc się zaś do zarzutu naruszenia art. 410 k.p.k. należy zauważyć, że jego obraza może polegać na oparciu wyroku na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy głównej albo pominięciu przy wyrokowaniu okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów, a żadna z tych sytuacji w rozpoznawanej sprawie nie miała miejsca, w szczególności w postępowaniu odwoławczym, w którym ustaleń faktycznych nie czyniono.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc